

AJ Ty v IT – podpora a motivácia dievčat a žien v IT oblasti

Cieľom aktivít AJ Ty v IT je zabezpečiť rovnaký prístup k IT vzdelávaniu pre všetky dievčatá a ženy a pomôcť im pri ich uplatnení na trhu práce. Ženy sú vinou negatívnych stereotypov o vhodnosti IT pozícií čisto pre mužov usmerňované viac k humanitným a sociálnym smerom štúdia a práce. Ich kvality pri realizácii technických profesií sú však na rovnakej úrovni s mužskými kolegami. Výsledkom tejto stereotypizácie je aj fakt, že len malé percento dievčat sa vyberá ako smer štúdia na vysokej škole techniku a IT.

Naše aktivity prinášajú nový rozmer v IT vzdelávaní pre dievčatá a ženy, kedy je forma zapojenia čisto dievčenských skupín prínosom pre ich väčšiu motiváciu. Z našich prieskumov vyplynulo, že príčinou nezáujmu o hodiny informatiky bol častokrát práve fakt, že v zmiešaných triedach so silnou dominanciou chlapcov mali dievčatá problém presadiť sa.

Nízky počet dievčat študujúcich technické smery logicky graduje na trhu práce, kedy je ich nedostatok kritický. Zároveň sú to práve technické a IT pozície, ktoré sú finančne lepšie hodnotené, čo spôsobuje výrazné platové rozdiely v hodnotení žien a mužov. Väčší počet žien na technických pozíciách, vyžadujúcich vyššiu kvalifikáciu, nám vybuduje silnejšiu skupinu žien s vyššími príjmami. Náš finálny cieľ je teda ekonomická samostatnosť a posilnenie postavenia žien v spoločnosti.

Hlavnými prínosmi pre dievčatá a ženy je primárne získanie prístupu ku kvalitnému vzdelaniu, následne s možnosťami rastu ich hodnoty na trhu práce. Prínosom pre firmy a celú spoločnosť je získanie kvalitných ľudských zdrojov, ktoré sú špeciálne v technickej oblasti stále viac nedostatkovým tovarom. Tento stav prerastá u niektorých podnikov do nevyhnutnosti obmedzovať svoje produkčné kapacity, čo vo finálnom dôsledku môže viesť k spomaleniu ekonomického rastu celej krajiny.

V prípade starších žien, pre ktoré sú určené dlhodobé akadémie, je najväčším prínosom ich ďalší rast a rozvoj. V akadémii získajú základné IT zručnosti, ktoré im umožnia získať novú prácu alebo sa v rámci existujúceho zamestnania posunúť odborne vyššie.

Realizované aktivity:

Aktivity realizujeme pre tri hlavné cieľové skupiny, rozdelené podľa veku. Sú to dievčatá od 8 do 14 rokov, 14 – 19 a následne dievčatá študujúce na vysokej škole, ženy po skončení vzdelávania, už so skúsenosťami v pracovnom procese. Rozdelenie na cieľové skupiny je hlavne z dôvodu iných používaných metodík, obsahu výučby a v neposlednom rade aj v systéme komunikácie s nimi.

Špecifikom v komunikácii sú práve najmladšie dievčatá, ktoré nie je vhodné oslovovať cez sociálne siete. Komunikačný mix potrebuje zladieť oslovenie a zaujatie účastníčky, zároveň však potrebujeme získať pozornosť i rodiča, ktorý je v tomto veku dôležitý pri schvaľovaní a logistike jednotlivých aktivít pre dievčatá. V tejto vekovej skupiny používame veľa Scratchu, ktorý je pre ne ideálny. Oblíbené sú tiež workshopy zamerané na programovanie LEGO robotov.

Najobľúbenejšou a najviac využívanou formou našej práce so stredoškôlkami sú praktické workshopy, kedy učíme dievčatá základy programovacích jazykov a iné témy. Podstatné je pre nás nájsť tému, ktorú vieme odprezentovať zaujímavou a zábavnou formou, aby sme dievčatám ukázali, že IT nie je nuda. Osvedčilo sa nám využívať pri práci napríklad programovanie micro:bitov, kedy si dievčatá môžu dané zariadenie chytiť do rúk a teda vidia okamžite výsledok svojej práce. Programujeme s nimi svetielkujúce diódy, ktoré následne

našivame na oblečenie. Striháme telekomunikačné káble a vytvárame si vlastné telefónne spojenia. Rozoberáme notebooky, aby videli dovnútra zariadení. Rozprávame sa o tom, aké stopy nechávajú po sebe na internete a čo je dôležité pri bezpečnom správaní na internete. Robíme spolu základy webových stránok. Vytvárame digitálne písmo. Zabávame ich a pritom ich učíme IT zručnosti a hlavne im pomáhame uvedomiť si, čo všetko môže technika zahŕňať a kde sa môžu realizovať.

Ženy a dievčatá po vysokej škole, po materskej dovolenke, alebo už zapojené do pracovného procesu sa zameriavajú hlavne na získanie IT znalostí, ktoré im pomôžu posunúť sa v kariére. Naše dlhodobé výukové akadémie v trvaní 50 hodín sú zamerané na dátovú analytiku, testing, machine learning, excel a iné.

Samostatne prebiehajú popularizačné aktivity zamerané na prezentovanie rodových vzorov, teda zaujímavých žien v IT oblasti. Naše diskusné koncepty Frida Talks Tech prebiehajú zatiaľ v Košiciach a Bratislave, 2x ročne v každom meste. Veľkosť publika je cca 100 účastníkov a cieľom je cez príbehy jednotlivých rečníčiek motivovať ďalšie dievčatá a ženy k voľbe IT kariéry. Aktivita zároveň slúži ako networkingová platforma.

Osobitnou cieľovou skupinou sú pre nás rodičia dievčat, ktorí plnia rozhodujúci poradnú úlohu pri výbere smeru štúdia ich dcér. Keďže IT oblasť je pre veľa z nich novou, stáva sa nám, že práve rodič odhovorí svoju dcéru od IT štúdia, napriek jej predpokladom v tejto oblasti excelovať. Preto sme pripravili samostatný vysvetľujúci materiál pre rodičov, prečo by ich dcéry mali študovať IT. Zároveň pripravujeme web stránku, kde budeme rodičom odpovedať na otázky. Podstatné je priviesť ich k zamysleniu o tomto smere.

V priebehu minulého roka sme začali pilotne školiť pedagógov, učiteľov informatiky. Keďže sú k dievčatám najbližšie a môžu ich výrazne ovplyvniť v ich ďalšom smerovaní, je pre nás dôležité, aby osobnosť učiteľa motivovala a prinášala im z informatiky radosť. Naším cieľom je pomôcť učiteľom vytvárať zaujímavý obsah, ako i pomoc pri zostavovaní celej výukovej hodiny. V rámci projektu Akadémie programovania následne nami vyškolení učitelia vedú na školách dievčenské krúžky zamerané na prácu s micro:bitmi.

Financovanie organizácie je realizované prostredníctvom grantov a firemných príspevkov. Tieto však nie je ľahké získať. Veková skupina starších žien, ktoré už majú vlastný príjem, prispieva na dlhodobé vzdelávacie kurzy finančnou čiastkou, ktorú používame na krytie nákladov na dané kurzy. Zároveň, ak zdroje prevýšia, ich využívame na prípravu ďalších aktivít pre mladšie vekové skupiny, ktoré majú všetky workshopy zdarma.

Výsledky

Počas šiestich rokov našej činnosti sa nám podarilo zvýšiť počet dievčat na IT fakultách slovenských vysokých škôl na 12%. Posledné štatistiky Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Bratislave hovoria o 17% úspešne ukončených bakalárok. Zároveň na stredných školách, kde realizujeme naše aktivity, nestále rastie záujem dievčat o semináre z informatiky a taktiež rastie ich počet na maturite z informatiky.

Na verejnosti sa nám za posledné roky podarilo otvoriť tému žien v IT oblasti a priniesť jej viac pozornosti. Ženy v IT sú stále špecifikom, je ich veľmi málo a ak aj sú, málo o nich hovoríme a málo ich poznáme. Ak dievčatá nebudú mať žiadne pozitívne vzory, ktoré by mohli nasledovať, budeme ich ťažko presviedčať o tom, že práve IT môže byť smerom, ktorý im dá zmysel života.

AJ TY v IT je dôležitým prvkom v našej spoločnosti, lebo prináša nový pohľad na možnosti uplatnenia žien a dievčat. Podarilo sa nám otvoriť diskusiu o ženskom potenciáli a na rôznych úrovniach diskutujeme o tom, že naša spoločnosť si nemôže dovoliť mrhať takýmito vzácnymi talentami. Naším cieľom je v horizonte 5 rokov dosiahnuť, aby na IT fakultách študovalo z celkového počtu študentov aspoň 30 % dievčat a na IT pozíciách pracovalo aspoň 40 % žien. Z doterajších skúseností vieme potvrdiť, že tieto ciele vieme dosiahnuť.